

NAGRADA **IGORJA ZABELA** **ZA KULTURO IN** **TEORIJO 2022**

Nagrada Igorja Zabela za kulturo in teorijo 2022

Prejemnica štipendije

Oksana Briukhovetska, umetnica, kuratorica in piska o umetnosti, Kijev; trenutno živi v Michiganu (ZDA)

Žirija podeljuje štipendijo nagrade Igorja Zabela 2022 **Oksani Briukhovetski** za njen izjemen prispevek k umetniškemu in aktivističnemu življenju v Ukrajini in širše. V svojem delu, utemeljenem na različnih raziskovalnih, kuratorskih, umetniških in aktivističnih metodah, združuje polifonijo glasov, spodbuja procese demokratizacije v najzahtevnejših okoliščinah ter dviguje feministično zavest.

Oksana Briukhovetska je umetnica, kuratorica, piska o umetnosti, grafična oblikovalka in aktivistka. Leta 2003 je diplomirala na Nacionalni akademiji za vizualne umetnosti in arhitekturo v Kijevu. Družbenih vprašanj se loteva skozi prizmo preučevanja osebnih izkušenj, s poudarkom na tematikah spomina, socialnih ter spolnih travm. Obravnava tudi vprašanja ukrajinskih delovnih migracij, učinke trajajočega vojnega konflikta in realnosti materinstva.

Skoraj desetletje (2011–19) je delovala kot kuratorica v Raziskovalnem centru za vizualno kulturo (VCRC) v Kijevu, kjer se je skupaj s kolegicami osredotočala na feministične pozicije v ukrajinski umetnosti. V svojih kuratorskih projektih se loteva položaja žensk v postsovjetskih družbah, pri čemer poudarja nujnost zavzemanja za pravice žensk in drugih ranljivih skupin. Razstave, ki jih (so)kurira, so izrazito angažirane, saj so osnovane na njeni ostri aktivistični drži. Razstava *Ukrainian Body* (2012) se je ukvarjala s temami telesnosti, revščine in izkustev marginaliziranih skupin v Ukrajini, *Lockout* (2014) in *I am Ukrainka* (2018) pa z vprašanji dela v postsovjetskem prostoru in ukrajinskimi delovnimi migracijami. Briukhovetska je kurirala več odmevnih feminističnih razstav in zanje tudi uredila kataloge: *Motherhood in What in Me is Feminine?* (obe 2015) ter *TEXTUS: Embroidery, Textile, Feminism in Women's Texts* (obe 2017).

Raziskovalna praksa Briukhovetske pogosto vključuje intervjuje in pogovore, ob tem pa posega po različnih medijih: risbi, slikarstvu, tekstilu, pisanju, instalacijah in intervencijah v urbane prostore. Knjiga *The Right to Truth: Conversations on Art and Feminism* (2019, sour. L. Kulchynska) je zbirka pogovorov z umetnicami in kulturnimi delavkami o sodobni umetnosti in feminizmu, ki daleč presega feministični diskurz, prevladujoč v zahodni Evropi. Preizprašuje realnosti feministične umetnosti v postsovjetskem prostoru, zlasti v Ukrajini in Belorusiji, obenem pa se povezuje z mednarodnimi feminističnimi praksami.



NAGRADA **IGORJA ZABELA** **ZA KULTURO IN** **TEORIO 2022**

Zadnja leta Briukhovetska živi v ZDA, kjer raziskuje in piše novo knjigo, ki bo ukrajinski javnosti predstavila kritično razpravo o rasah in protirasističnemu boju.

Ker večina projektov **Briukhovetske** nastaja v sodelovanju in ker je sama trenutno daleč od ukrajinske scene, žirija upa, da ji bo štipendija omogočila zagon projektov z ukrajinskimi feministkami (umeticami, kuratorkami in aktivistkami), pa tudi nadaljnje mednarodno sodelovanje. Krhki feministični diskurz je toliko bolj pomembno podpirati v kontekstu vojne v Ukrajini, kjer je ogrožen, obenem pa ključen.

Članica in člana žirije 2022

Marta Dziewańska, filozofinja in kuratorica, Kunstmuseum Bern

Ahmet Öğüt, umetnik, Berlin / Amsterdam

Tomáš Pospiszl, umetnostni zgodovinar in kurator, Praga

